Съфинансирано от Европейския съюз

„Еразъм+” в действие

Практически дигитален наръчник

за

мобилности по програма „Еразъм+“

Проект с Еразъм акредитация

№ 2025-1-BG01-KA121-VET-000311727

Съфинансирано от Европейския съюз

1. УВОД

Настоящият дигитален наръчник е изготвен в рамките на проект № 2025-1-BG01-KA121-VET-000311727, реализиран по програма „Еразъм+“, Ключова дейност 1, сектор „Професионално образование и обучение“, в рамките на акредитация № 2020-1-BG01-KA120-VET-000094980.

Проектът се реализира от Сдружение „С идея за бъдещето – спорт, образование, култура“ – гр. Сандански, в качеството му на координатор на Национален консорциум за мобилност, съвместно с професионалните гимназии ПГ по МСС – гр. Разлог, ПГССХТ – гр. Шумен, ПГСС „Сергей Румянцев“ – гр. Луковит и ПГОСУ „Св. Иван Рилски“ – гр. Дупница, които са членове на консорциума.

В изпълнението на проектните дейности участваха международни партньорски организации с доказан опит в професионалното образование и обучение – Serindform Srl – Маса, Италия, Euromind – Севиля, Испания и F+U Sachsen GmbH – Кемниц, Германия, които осигуриха качествена обучителна среда, практическа подготовка и възможности за професионално развитие.

Съфинансирано от Европейския съюз

Проект № 2025-1-BG01-KA121-VET-000311727 е част от дългосрочната стратегия на Националния консорциум за мобилност, насочена към повишаване качеството на професионалното образование и обучение чрез интернационализация, обмен на добри практики и въвеждане на иновативни образователни подходи. С финансовата подкрепа на програма „Еразъм+“, ученици и учители от четири професионални гимназии получиха възможност да участват в международни образователни инициативи в Испания, Италия и Германия, съчетаващи обучение, практика и междукултурен обмен.

В рамките на проекта участниците имаха възможност да:

- усъвършенстват професионалните си знания и практически умения в реална работна среда;
- развият ключови компетентности, включително социални, езикови, дигитални и междукултурни умения;
- се запознаят с добри европейски практики в областта на електронната търговия, икономиката, агроекологията, селското стопанство и дуалното професионално обучение;
- обменят опит и идеи, свързани с устойчивото развитие, иновациите и модернизирането на професионалното образование.

Настоящият наръчник има за цел да представи, обобщи и популяризира добрите практики, придобити по време на мобилностите на ученици и педагогически специалисти. Той е замислен като практически ресурс и инструмент за вдъхновение, подпомагащ внедряването на европейски иновации и устойчиви подходи в професионалното образование и обучение в България.

Съдържанието е насочено към директори, учители, обучаеми и образователни институции, които търсят ефективни решения за повишаване качеството на професионалното образование чрез международно сътрудничество, практически опит и обмен на добри практики.

2. ПОДГОТОВКА ЗА МОБИЛНОСТ

Успешната реализация на всяка международна мобилност започва с добра организация, ясни правила и целенасочена подготовка на участниците. В рамките на проект № 2025-1-BG01-KA121-VET-000311727 бяха приложени утвърдени механизми за подбор, предварителна подготовка и координация, които гарантираха ефективното изпълнение на дейностите, сигурността на участниците и високо качество на образователните резултати.

2.1. Подбор на участници

Процесът на подбор на ученици и учители беше организиран по прозрачен, обективен и предварително обявен ред, съобразен със спецификата на проекта и професионалните направления в училищата от консорциума.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Подборът включваше:

- публично обявяване на възможностите за участие чрез училищните сайтове, социалните мрежи и информационни срещи;
- кандидатстване чрез заявление за участие и мотивационно писмо**,** в което кандидатите представяха своята мотивация, интереси и очаквания;
- провеждане на тестове по професионална подготовка и/или проверка на езикови компетентности;
- интервю пред комисия**,** оценяващо мотивацията, готовността за работа в екип, комуникационните умения и ангажираността към дейностите по проекта;
- прилагане на принципите на равнопоставеност и насърчаване участието на ученици с по-малко възможности.

Особено внимание беше отделено на мотивацията за участие, професионалния интерес и готовността на учениците и педагогическите специалисти да приложат наученото в бъдещата си работа и обучение.

2.2. Предварителна подготовка

Подготвителният етап беше важна част от успешното реализиране на мобилностите и включваше културна, професионална, организационна и административна подготовка.

Участниците преминаха през:

- културна и междукултурна подготовка – запознаване с особеностите на приемащите държави **(**Испания, Италия и Германия**),** местните традиции, културни норми и полезни езикови фрази;
- професионална подготовка – предварително запознаване с дейностите, работната среда, професионалните задачи и очакваните резултати по време на практиките и обученията;
- инструктажи за безопасност и поведение – подписване на правила за вътрешен ред, безопасност, здраве при работа и отговорно поведение по време на мобилността;
- административна подготовка**,** включваща подготовка и подписване на необходимата документация – тристранни споразумения, декларации за информирано съгласие, застраховки, валидни документи за самоличност и издаване на Европейска здравноосигурителна карта.

В периода преди заминаването бяха организирани регулярни срещи с участниците и придружаващите учители, насочени към организацията на пътуването, подготовката на необходимите документи и разясняване на правилата за участие.

2.3. Подготвителна визита

Съфинансирано от Европейския съюз

В периода 11–14 януари 2026 г. представители на проекта осъществиха подготвителна визита в Севиля, Испания**,** с цел предварителна координация и организация на мобилностите, предвидени по проекта.

В рамките на визитата бяха посетени:

- партньорската организация Euromind – координатор на професионалните практики в Испания;
- V-Art Escuela Audiovisual, където беше предвидено обучение за ученици от направления, свързани с икономика, електронна търговия и дигитални технологии;
- местата за настаняване и работните бази, предназначени за провеждане на практическите дейности;
- обекти и организации, свързани с професионалното обучение и логистиката на мобилността.

Подготвителната визита даде възможност за уточняване на всички организационни детайли, съгласуване на програмата, условията за обучение и настаняване, както и гарантиране на безопасна, качествена и ефективна мобилност за участниците.

Съфинансирано от Европейския съюз

3. МОБИЛНОСТИ И ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ В ИСПАНИЯ И ИТАЛИЯ

В рамките на проект № 2025-1-BG01-KA121-VET-000311727 бяха реализирани две международни ученически мобилности, насочени към придобиване на практически професионален опит, развитие на ключови компетентности и запознаване с добри европейски практики в различни професионални направления.

Основната цел на мобилностите беше да осигурят реална работна среда, в която учениците да приложат своите знания на практика, да развият професионални, езикови и социални умения, както и да придобият международен опит, подпомагащ бъдещата им професионална реализация.

3.1. Първа мобилност – Испания, гр. Севиля (01.02 – 14.02.2026 г.)

Участници:

- 10 ученици и 1 придружаващ учител от ПГСС „Сергей Румянцев“ – гр. Луковит;
- 10 ученици и 1 придружаващ учител от ПГОСУ „Св. Иван Рилски“ – гр. Дупница.

В мобилността се включиха ученици от професионални направления, свързани с икономика, електронна търговия и бизнес процеси, които проведоха своята практика в гр. Севиля, Испания, с приемаща организация Euromind.

Съфинансирано от Европейския съюз

Основни дейности:

- инсталиране и конфигуриране на локална сървърна среда LAMP (Linux, Apache, MySQL, PHP) за разработване и управление на електронни търговски платформи;
- работа със специализирана среда за програмиране (IDE – Sublime Text) и запознаване с нейното приложение при създаване и управление на дигитално съдържание;
- конфигуриране и използване на MySQL за управление и обработка на данни;
- инсталиране, настройка и работа с WooCommerce като модул за електронна търговия в платформата WordPress;
- конфигуриране на SEO (оптимизация за търсачки) и настройване на платежни методи за онлайн продажби;
- организиране и настройване на разходи за доставка според географски райони и логистични параметри;
- инсталиране и първоначална работа с платформата PrestaShop за управление на онлайн магазини;
- запознаване с процесите по организация на електронната търговия, клиентско обслужване и дигитална комуникация в реална бизнес среда.

В рамките на мобилността учениците посетиха и V-Art Escuela Audiovisual, където се запознаха с дигитални технологии, мултимедийни решения и иновативни подходи, използвани в съвременната дигитална и творческа индустрия.

Чрез практическата работа учениците развиха умения за използване на специализиран софтуер, дигитални инструменти и електронни платформи, повишиха своята самостоятелност, работа в екип и увереност в международна работна среда.

3.2. Втора мобилност – Италия, гр. Маса (16.03 – 28.03.2026 г.)

Участници:

- 10 ученици и 1 придружаващ учител от ПГ по МСС – гр. Разлог;
- 10 ученици и 1 придружаващ учител от ПГССХТ – гр. Шумен.

Мобилността беше реализирана в гр. Маса, Италия, с приемаща организация Serindform Srl, и беше насочена към ученици от професионални направления, свързани със селско стопанство, агроекология, механизация, агробизнес и селски туризъм.

Основни дейности:

Съфинансирано от Европейския съюз

- практическо обучение в реална работна среда, свързано със селскостопански практики, агроекология и устойчиво земеделие;
- участие в дейности по организация и управление на селскостопански процеси;
- наблюдение и участие в добри практики, свързани с устойчиво производство, агротуризъм и местни икономически модели;
- посещения на ферми, обучителни центрове и професионални бази, където учениците се запознаха със съвременни технологии и методи в агросектора;
- развитие на умения за работа в екип, отговорност, адаптивност и професионална комуникация.

Мобилността предостави възможност на учениците да се докоснат до европейски модели на професионална подготовка, да сравнят добри практики и да повишат своята мотивация за професионално развитие.

И при двете мобилности важна част от програмата беше междукултурният обмен, който подпомогна изграждането на социални компетентности, толерантност, самостоятелност и увереност при работа и общуване в международна среда.

Съфинансирано от Европейския съюз

4. ОБУЧЕНИЕ НА УЧИТЕЛИ В ГЕРМАНИЯ: ДОБРИ ПРАКТИКИ ОТ ДУАЛНАТА СИСТЕМА

В периода 26.04 – 01.05.2026 г. осем учители от училищата – членове на Националния консорциум за мобилност, взеха участие в международен обучителен курс на тема „Дуална система на обучение в Германия“, проведен в гр. Кемниц, Германия, в рамките на проект № 2025-1-BG01-KA121-VET-000311727. Обучението беше организирано от F+U Sachsen GmbH – международна организация с дългогодишен опит в професионалното образование и квалификацията на педагогически специалисти.

В обучението участваха представители на ПГСС „Сергей Румянцев“ – гр. Луковит, ПГССХТ – гр. Шумен, ПГОСУ „Св. Иван Рилски“ – гр. Дупница и ПГ по МСС – гр. Разлог, които имаха възможност да се запознаят отблизо с организацията и функционирането на германската образователна система и в частност с прилагането на дуалното професионално обучение, което успешно съчетава обучение в училище и практика в реална работна среда.

4.1. Основни дейности по време на обучението

Програмата беше структурирана така, че да съчетава теоретични знания, практически наблюдения и обмен на професионален опит.

В рамките на курса участниците:

- наблюдаваха реални учебни занятия (Class Observation) в професионални направления, което им позволи да анализират методите на преподаване, организацията на учебния процес и подходите за мотивиране на обучаемите;
- участваха в тематични workshops, посветени на германската дуална система, връзката между училищата и бизнеса и възможностите за успешна професионална реализация на учениците;
- посетиха учебни бази, работилници и специализирани кабинети на F+U Sachsen, където се запознаха със съвременната материална база, оборудване и практически модели на професионално обучение;
- участваха в дискусии и презентации, свързани със съвременните тенденции в професионалното образование и подготовката на учениците за пазара на труда;
- обмениха добри практики и професионален опит с колеги от различни училища и професионални направления.

4.2. Добри практики от германската дуална система

Съществен акцент по време на обучението беше поставен върху дуалната система на професионално образование в Германия, която се характеризира с активно участие на работодателите в процеса на обучение и тясно сътрудничество между бизнеса и образователните институции.

Учителите се запознаха с:

- организацията на обучението чрез съчетаване на теоретична подготовка и практика в реална работна среда**;**
- механизмите за взаимодействие между училищата и работодателите;
- модели за изграждане на професионални умения, ориентирани към реалните потребности на пазара на труда;
- начини за мотивиране на учениците чрез практически задачи и обучение, базирано на реални професионални ситуации;
- подходи за развиване на ключови компетентности като самостоятелност, отговорност, критическо мислене, работа в екип и адаптивност.

4.3. Умения на бъдещето и тенденции на пазара на труда

Особен интерес предизвика workshop, посветен на тенденциите в света на труда до 2040 година**,** в рамките на който бяха представени бъдещите професии и влиянието на дигитализацията, автоматизацията и изкуствения интелект върху пазара на труда.

Участниците дискутираха необходимостта от развитие на ключови умения като:

Съфинансирано от Европейския съюз

- дигитална компетентност;
- адаптивност към технологични промени;
- критическо мислене и решаване на проблеми;
- комуникационни умения и работа в екип;
- способност за учене през целия живот.

4.4. Въздействие и приложимост

Участието в обучението допринесе за **повишаване на професионалната квалификация на педагогическите специалисти**, разширяване на техния педагогически инструментариум и придобиване на нови идеи за подобряване на професионалното образование в България.

Придобитите знания и добри практики ще бъдат използвани за:

- модернизиране на учебния процес;
- засилване на практическата насоченост на обучението;
- подобряване на връзката между училището и бизнеса;
- насърчаване на ученическата мотивация и професионална реализация;
- споделяне на добри практики между педагогическите екипи в училищата от консорциума.

Съфинансирано от Европейския съюз

5. ДОБРИ ПРАКТИКИ ОТ УЧАСТИЕТО В МОБИЛНОСТИТЕ ЗА УЧЕНИЦИ

Участието в международните мобилности по проект № 2025-1-BG01-KA121-VET-000311727 предостави на учениците възможност да придобият практически професионален опит, да развият ключови компетентности и да се запознаят с иновативни европейски практики в различни професионални направления. Практическото обучение в Испания и Италия се превърна в ценен източник на знания и модели, които могат да бъдат адаптирани и приложени в професионалното образование и обучение в България.

5.1. Добри практики от мобилността в Испания – Севиля

Практическото обучение в гр. Севиля, Испания, насочено към учениците от специалностите „Икономика“ и „Електронна търговия“**,** беше организирано така, че да осигури максимално близка до реалната работна среда подготовка.

Участниците се запознаха с организацията и управлението на съвременни електронни търговски платформи, като имаха възможност да работят със специализиран софтуер и дигитални инструменти, използвани в реална бизнес среда. Практическите задачи включваха:

- инсталиране и конфигуриране на локална сървърна среда LAMP (Linux, Apache, MySQL, PHP)**;**
- работа със специализирана среда за програмиране **(**IDE – Sublime Text**)** при управление на съдържание и дигитални решения;
- конфигуриране и използване на MySQL за обработка и управление на данни;
- инсталиране и настройка на WooCommerce в платформата WordPress;
- работа по оптимизация за търсачки (SEO) и настройка на системи за онлайн разплащане;
- управление на логистични процеси и настройване на разходи за доставка според географски региони;
- запознаване с платформата PrestaShop и възможностите за изграждане и управление на онлайн магазин.

Съфинансирано от Европейския съюз

Добри практики, приложими в професионалното образование

В рамките на мобилността бяха идентифицирани няколко добри практики, които могат успешно да се адаптират в училищната среда:

Обучение чрез практика (Learning by Doing) – учениците придобиваха знания чрез реални задачи, а не само чрез теоретично обучение. Това повиши ангажираността, увереността и мотивацията им.

Проектно-базирано обучение – участниците работиха по практически казуси, свързани със създаване и управление на дигитални търговски процеси, което разви аналитично мислене, самостоятелност и умения за решаване на проблеми.

Използване на специализиран софтуер – работата със съвременни платформи и дигитални инструменти повиши професионалната подготовка на учениците и ги доближи до реалните изисквания на пазара на труда.

Развитие на дигитални компетентности – мобилността подпомогна изграждането на умения, свързани с информационните технологии, управление на съдържание, онлайн комуникация и електронна търговия.

5.2. Добри практики от мобилността в Италия – Маса

Практическото обучение в гр. Маса, Италия**,** беше насочено към ученици от професионални направления, свързани със селско стопанство, агроекология, агробизнес и селски туризъм**.**

Програмата включваше практически дейности, чрез които учениците се запознаха със съвременни методи на работа в областта на устойчивото земеделие, организацията на производствените процеси и значението на екологичните практики в селското стопанство.

По време на мобилността участниците:

- наблюдаваха и участваха в дейности, свързани със селскостопански процеси и устойчиво управление на ресурсите;
- се запознаха с организацията на работа в агробизнеса и добри практики, свързани с качествен контрол и производство;
- посетиха професионални бази и обучителни среди, където наблюдаваха използването на съвременни технологии в земеделието и агроекологията;
- развиха практически умения, свързани с работа в екип, отговорност, адаптивност и професионална комуникация.

Съфинансирано от Европейския съюз

Добри практики, приложими в професионалното образование

Практическо обучение в реална работна среда – учениците усвояваха знания чрез наблюдение и участие в реални професионални процеси, което повиши разбирането им за професията.

Обучение, насочено към устойчиво развитие – мобилността демонстрира значението на устойчивите земеделски практики, отговорното използване на природните ресурси и екологичното мислене.

Развитие на професионална самостоятелност – участниците се включваха активно в дейностите и придобиха увереност в собствените си способности и професионални умения.

Междукултурно и езиково обучение – работата в международна среда подобри комуникационните и езиковите умения на учениците и разви способността им за адаптация към различни социални и професионални ситуации.

5.3. Въздействие върху професионалното образование

Международните мобилности показаха, че обучението чрез практика, международният обмен и реалната работна среда значително повишават мотивацията на учениците и подпомагат професионалното им развитие.

Придобитите знания и добри практики могат успешно да бъдат интегрирани в училищната среда чрез:

- повече практически задачи и казуси;
- използване на проектно-базирано обучение;
- работа със специализиран софтуер и модерни технологии;
- засилване на връзката между професионалното образование и реалната работна среда;
- насърчаване на ученическата самостоятелност, работа в екип и професионална мотивация.

По този начин мобилностите допринасят не само за професионалната подготовка на учениците, но и за модернизирането на професионалното образование и обучение в училищата от консорциума.

6. РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И УСТОЙЧИВОСТ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Съфинансирано от Европейския съюз

Разпространението на резултатите е ключов елемент за осигуряване на дългосрочно въздействие на проекта. Националният консорциум прилага систематичен и целенасочен подход, насочен към информиране на обществеността, ангажиране на заинтересовани страни и насърчаване на устойчиви промени в професионалното образование.

6.1. Популяризиращи дейности, реализирани по проекта:

- **Официално представяне на резултатите пред училищната и местната общност** – чрез организиране на събития, тържества и презентации (вкл. на Деня на Земята и професионалния празник на гимназиите).
- **Публикации в местни и национални медии**, уебсайтове на партньорите и социални мрежи – за популяризиране на дейностите, впечатленията на участниците и споделяне на добри практики.
- **Създаване на визуални материали**: постери, флаери, брошура и каталог на добри практики, които да бъдат използвани в бъдещи образователни инициативи.
- **Организиране на вътрешноучилищни събития** – тематични уроци, дискусии, за споделяне на наученото от мобилностите с останалите ученици и учители.

6.2. Разработени дигитални продукти:

- **Lending сайт** по проекта – съдържащ снимки, видеа, информация, дневници на участниците, ресурси за преподаватели и обратна връзка от партньори.
- **Дигитален наръчник с добри практики** – предназначен за професионалисти в сферата на ПОО, съдържащ модели на практика, методики и успешни примери.
- **Онлайн галерия** и **видео-документален репортаж** – показващи участниците в реална работна среда, с превод на английски език за международна аудитория.

6.3. Устойчивост на резултатите:

- **Интегриране на придобития опит в учебния процес** – чрез актуализиране на учебните програми, използване на съвременни ИКТ инструменти и примери от реалната икономика.
- **Планиране на нови проектни дейности** – училищата в консорциума ще надграждат настоящите резултати в бъдещи проекти, с акцент върху зелени и дигитални умения.
- **Мотивиране на нови ученици и учители** – чрез създаване на вътрешноучилищни клубове по мобилност, в които да се предават знания и опит на следващите участници.
- **Поддържане на връзки с партньорите в Италия и Германия** – за бъдещи стажове, обмени и професионално сътрудничество.

Съфинансирано от Европейския съюз

7. ПРЕПОРЪКИ ЗА БЪДЕЩИ УЧАСТНИЦИ И ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ

Участието в мобилности по програма „Еразъм+“ предоставя възможност за професионално развитие, придобиване на практически опит и междукултурен обмен. На база реализираните дейности по проект № 2025-1-BG01-KA121-VET-000311727 могат да бъдат формулирани следните препоръки:

7.1. За учениците

- Бъдете активни и инициативни по време на практиката – задавайте въпроси и проявявайте интерес към задачите.
- Възползвайте се максимално от обучението в реална работна среда и наблюдавайте добрите професионални практики.
- Проявявайте уважение към културата, правилата и работната среда в приемащата държава.
- Използвайте английския език в ежедневната комуникация, за да подобрите езиковите си умения.
- Водете кратки записки за наученото и придобития опит, които могат да бъдат полезни след завръщането.

7.2. За учители и образователни институции

- Осигурявайте ясна предварителна подготовка и подбор на мотивирани участници.
- Организирайте представяне и споделяне на резултатите след мобилността сред училищната общност.
- Интегрирайте добрите практики и придобитите знания в учебния процес чрез практически задачи и реални казуси.
- Поддържайте активни контакти с международни партньори и развивайте устойчиво сътрудничество.
- Насърчавайте взаимодействието между училището и бизнеса за повече практически възможности в професионалното обучение.

8. ПОЛЕЗНИ РЕСУРСИ И ЛИНКОВЕ

Тази секция събира на едно място полезни източници на информация, ресурси и платформи, които могат да подпомогнат бъдещи участници, учители, координатори и образователни институции при подготовката и реализирането на мобилности по програма „Еразъм+“ и дейности в областта на професионалното образование и обучение.

8.1. Полезни ресурси за участници и институции

Съфинансирано от Европейския съюз

- Програма „Еразъм+“ – Европейска комисия – https://erasmus-plus.ec.europa.eu/
- Център за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР) – https://hrdc.bg/
- Europass Europa – https://europa.eu/europass/
- Europass България – https://europass.bg/
- EPALE – Платформа за учене за възрастни в Европа – https://epale.ec.europa.eu/bg
- eTwinning – https://www.etwinning.net/
- Euroguidance България – https://euroguidance.hrdc.bg/

8.2. Полезни ресурси за професионално образование и обучение

- ESCO – European Skills, Competences, Qualifications and Occupations – https://esco.ec.europa.eu/
- EQF – Европейска квалификационна рамка – https://europa.eu/europass/en/european-qualifications-framework-eqf
- Eurydice Europe – https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/
- European Training Foundation (ETF) – https://www.etf.europa.eu/

8.3. Полезни дигитални инструменти

- Canva – https://www.canva.com/
- Google Workspace for Education – https://edu.google.com/intl/bg/products/workspace-for-education/
- Moodle – https://moodle.org/

Тези ресурси могат да подпомогнат подготовката и реализирането на бъдещи мобилности, както и внедряването на добри европейски практики в професионалното образование и обучение.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ: УСТОЙЧИВО ВЪЗДЕЙСТВИЕ И ПЕРСПЕКТИВИ ЗА БЪДЕЩЕТО

Проект № 2025-1-BG01-KA121-VET-000311727 се реализира успешно благодарение на ангажираността, професионализма и отговорността на всички участващи страни – координатора, партньорските училища, учениците, преподавателите и международните обучителни организации. Чрез добре планирани дейности, ефективна координация и целенасочена мобилност, проектът постигна съществени резултати, които допринасят не само за личностното развитие на участниците, но и за цялостното повишаване на качеството на професионалното образование в България.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA.